

Пилоттық жобаға қатысушыларға арналған

НҰСҚАУЛЫҚ

«Екі тәрбиеші»

Бұл нұсқаулық тәрбиешілерге, әдіскерлерге және мектепке дейінгі ұйымдардың психологтарына жұмыс құрылымын түсінуге, өздері үшін маңызды бағыттарды анықтауға, балаларға ықпал ету мен тиімділікті бақылау үшін ұсынылған құралдарды қолдануға көмектеседі. Басшылық Ұлыбритания мен АҚШ ғалымдары әзірлеген мониторинг құралдарына негізделген (Quality of Learning, Ages and Stages, Strengths and Difficulties Questionnaire, Scales Packet, Mind Tools).

Әлемде мектепке дейінгі білім беру мазмұнды заттық-кеңістіктік дамытушы ортаны ұйымдастыру, балаларды оқыту үшін ойынды пайдалану, балалармен қарым-қатынас жасау және олар үшін жақсы оң тәжірибе ұйымдастыру арқылы, балалардың дамуына жағдай жасау бағытында жүреді. Балаларға арналған бағдарлама баланың дамуына сәйкес келуі тиіс және академиялық бағыты болмауы керек¹.

«Баланың дамуына сәйкес» деген нені білдіреді?

Соңғы 20 жыл ішінде әлемдегі осы терминді қолдану туралы, сондай-ақ баланың дамуы, оның оқуы және осы процестердегі ойынның рөлі туралы ғылыми әдебиеттерге шолу бойынша, балаларды оқытудың табиғаты туралы теориялық жағынан дамудың «жасы мен кезеңдері» тұрғысынан айтарлықтай өзгеріс болды (негізінен Пиаже бойынша), ол балалармен бірге білім беруді қалыптастыру мен құрудағы ересектердің рөлін түсіну (әдетте Виготскиймен байланысты), сонымен қатар балаларды оқытудағы әлеуметтік және мәдени ықпалдың маңыздылығында.

Практика, баланың тиісті дамуында, оның өз дамуының қай сатысында екенін түсінуді талап етеді, ал бұл -тәрбиешінің баланы жақсы біліп, оған бір мезгілде күрделі, бірақ қолжетімді болып табылатын мақсаттарға жетуіне мүмкіндік беруі (жақын даму аймағы).

Оқытудың барлық әдістері балалардың жасына және даму сатысына сәйкес келуі керек, оларды ерекше тұлға ретінде қарастырып, олар өмір сүретін әлеуметтік және мәдени жағдайларды ескеру керек.

Баланың дамуына сәйкес келетін тәжірибе балаларға оңай тапсырмалар қоюды білдірмейді. Керісінше, бұл балалардың мақсаттары мен тәжірибелерінің олардың оқуы мен дамуына сәйкес келуін және олардың ілгерілеуі мен қызығушылығын ояту үшін жеткілікті күрделі болуын қамтамасыз етуді білдіреді.

¹ Walsh, G., Sproule, L., McGuinness, C., Trew, K., & Ingram, G. (2010). Playful Structure: Six Pillars of

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

Озық тәжірибе балалардың қалай оқитыны және дамитыны туралы болжамдарға емес, білімге негізделген. Зерттеу базасы адам дамуы мен оны оқытудың негізгі принциптерін ұсынады. Бұл принциптер оқу жоспары мен оқытудың тиімділігі туралы мәліметтермен қатар, ерте білім беру мен оқыту саласында шешім қабылдауға берік негіз болады.

Баланың дамуына сәйкес келетін практиканың негізгі элементтерінің бірі-әр баланың бір салада басқаларына қарағанда ертерек жетілетінін түсіну, сондықтан жеке балаға арналған оқу бағдарламасының мазмұны олардың жасына ғана емес, бұрын нені игергеніне де байланысты болуы керек². Балаларды жетістіктері үшін емес, күш-жігері үшін мадақтау керек және тапсырманы орындау үшін басқаларға қарағанда көбірек уақыт қажет балаларға құрмет пен түсіністік таныту керек. Әр баланың белгілі бір құралмен оқуда әртүрлі артықшылықтары бар, сондықтан балаларға ойын сабақтары кезінде таңдауға болатын көптеген материалдар мен іс-әрекет түрлері қолжетімді болуы керек. Көптеген педагогтер бір ойды жеткізу үшін құрылымдық оқытуда білім берудің әртүрлі тәсілдері (мысалы, визуалды/аудио/кинетикалық) қолданылуы керек екенін біледі.

«Педагогтің әр минут сайын балалармен іс-әрекеті мен қарым-қатынасы оқу мен дамудың нәтижелерін анықтайтын ең күшті фактор болып табылады. Оқу бағдарламасы өте маңызды, бірақ педагогтің не істейтіні одан маңыздырақ»². Сондықтан басты назар - пилоттық жобаның негізгі мақсаттарының бірі болып табылатын, тәрбиешілердің балалармен өзара іс-әрекетіне аударылуы тиіс.

Тәрбиешілер балалардың ынталану, жинақтылық, сенімділік, тәуелсіздік, физикалық жайлылық, көптеген дағдыларды игеру, жоғары сатылы ойлау, әлеуметтік қарым - қатынас және құрмет сияқты қасиеттерін дамытуға күн сайын назар аударуы керек. Назарда ұсталатын қарым-қатынас түрлері: педагогтердің өзара байланысы, педагог және баланың өзара қарым-қатынасы, бала мен баланың өзара қарым-қатынасы, ұсынылған оқу іс-әрекеті және сынып бөлмесінің жоспарлануына қарай қоршаған ортаның рөлі және ондағы балалардың өзара іс-әрекеті.

Балаларды оқыту және олармен байланыс орнату балаға бағытталған болуы керек. Терминдер арасындағы айырмашылықты түсіндірейік. Балаға бейімделу - баланың қызығушылығы мен әуестенуіне қарай ыңғайлану. Балаға бағдарланған болу - баланың қызығушылығын жүрегіңде ұстау. Ең жақсы тәсіл - әрқашан балаға назар аудару, бірақ баланы әрдайым оның іс-әрекетінде бағыттап отыру міндетті емес.

² NAEYC. (2009). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs serving children from birth through age 8* (3rd edition). Position Statement available at <http://www.naeyc.org/store/>

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

Ойын арқылы балаларды оқыту

Ойын балалар тәжірибесінің барлық аспектілеріне — баланың физикалық белсенділігіне, оның ақыл-ойы мен қиялына, сондай-ақ эмоцияларына әсер етеді. Ойын басқа адамдармен қарым-қатынасты немесе жалғыз жұмыс жасауды қамтуы мүмкін. Қалай болғанда да, ол балаларды өз іс-әрекеттерін басқаруға және өзін-өзі реттеудің белгілі бір дәрежесін көрсетуге шақырады. Осы (және басқа да көптеген себептерге) байланысты, ойын кішкентай балаларға арналған оқу құралы ретінде ерекше орын алады.

Ойын

Ойын - бұл тәрбиешілер мен балалар арасындағы қарым-қатынастың ерекшелігі. Бұл - педагогтің ойын процесіне қатысуын және одан шынайы әсер алуын білдіреді.

Тәрбиешілерге балаларға арналған ойын құрылымын беру ұсынылады, бұл педагогтердің баланы оқыту процесінде белгілі бір «ойынды» бастауын және қолдауын, сонымен бірге тиімді оқытуды қамтамасыз ету үшін қажетті құрылымды сақтауын қамтиды. Осылайша, ойын идеясы баланың бастамасы мен ересек адамның бастамасы ғана емес, ересек пен баланың өзара қарым-қатынасының сипаттамасына айналады³. Бейресми және ресми оқытуды, сондай-ақ ойын мен жұмысты нақты ажыратудың қажеті жоқ. Ойын сипаттамаларын жұмысқа қосуға болады - мысалы, «еркін үн», өзара белсенділік қолдау табады, өйткені ол екі жаққа да ұнайды, күтпеген өзгерістер мен бағыттарға рұқсат етіледі.

Бұл - ойынға барлық уақыт бөлінеді дегенді білдірмейді, керісінше барлық өзара іс-әрекет кейбір маңызды ойын сипаттамаларына ие болуы керек:

- * іштей ынталандырушы, тартымды және жағымды болуы;
- * екі тарап үшін де стресс жағдайының орын алмауын бақылауда ұстау; сондай-ақ
- күтпеген әсерлерге уақыт қалдыру.

«Екі тәрбиеші» пилоттық жобасында балалармен жұмыс істеудің жақсы тәжірибесінің негізін құрайтын бірнеше тіректер бар. Тәрбиешілерге келесі міндеттерді орындауға назар аудару ұсынылады:

1. Балалармен сенімді қауіпсіз қарым-қатынас орнатыңыз
2. Балалармен ойнақы қарым-қатынаста шынайы әсерге беріліңіз
3. Балалардың ойынына мүмкіндіктер жасаңыз
4. Тиісті құрылымды қамтамасыз етіңіз
5. Жеке айырмашылықтарды құрметтеңіз
6. Ілгерілеу және ауысуды басқару

³ Walsh, G., Sproule, L., McGuinness, C., Trew, K., & Ingram, G. (2010). Playful Structure: Six Pillars of Developmentally Appropriate Practice. Handbook.

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

Балалардың оқуы үшін жағымды эмоционалды көңіл-күйге ие болуына педагогтермен жақсы қарым-қатынастың нәтижесі әсер етеді⁴. Нәтижелі оқыту, ең алдымен, қауіпсіз қарым-қатынаста және топ ішіндегі ұйымшылдықта көрінеді. Тәрбиешілердің міндеті - әр баланың педагогпен қарым-қатынасында қауіпсіздігін және балалардың бір-бірімен қарым-қатынасында өзін қауіпсіз сезінуін қамтамасыз ету.

Сапа мониторингі

Сапа мониторингі төрт бағытта жүргізіледі: (1) мектепке дейінгі ұйым беретін қызмет сапасы, (2) қызметкерлер сапасы (тәрбиеші және басқа қызметкерлер), (3) балалардың ілгерілеуі мен жетістіктері және (4) бағдарламаның сапасы және жүзеге асырылуы⁵.

Сапа мониторингінің мақсаты күшті және әлсіз тұстарды анықтау, оларды әрі қарай жетілдіруге жұмыс жасау.

Мектепке дейінгі ұйым беретін сапаға мониторинг жасаудың бірнеше құралдары мен әдістері бар:

1. Мектепке дейінгі ұйым беретін қызмет сапасы
 2. Аттестация (құралдар арқылы тексеру)
 3. Сауалнама
2. Қызметкерлер сапасы
 1. Бақылау
 2. Өзін өзі бағалау
 3. Тест
 4. Интервью
 5. Сауалнама
3. Балалардың ілгерілеуі мен жетістіктері
 1. Тест
 2. Бақылау
 3. Балалардың жетістіктері туралы естеліктер жазу (портфолио және нарратив)
 4. Скрининг
4. Бағдарлама сапасы және оның жүзеге асырылуы
 1. Аттестация
 2. Кері байланыс
 3. Өзін өзі бағалау
 4. Тест

Пилоттық жобаны іске асыру мақсатында қолданылатын болады:

⁴ Margetts, K. (2007). Understanding and supporting children: Shaping transition practices. In A. Dunlop, & H. Fabian (Eds.), *Informing transitions in the early years: Research, policy and practice* (pp. 107-119). Maidenhead, England: Open University Press

⁵ OECD. (2014). Literature review on monitoring quality in early childhood education and care

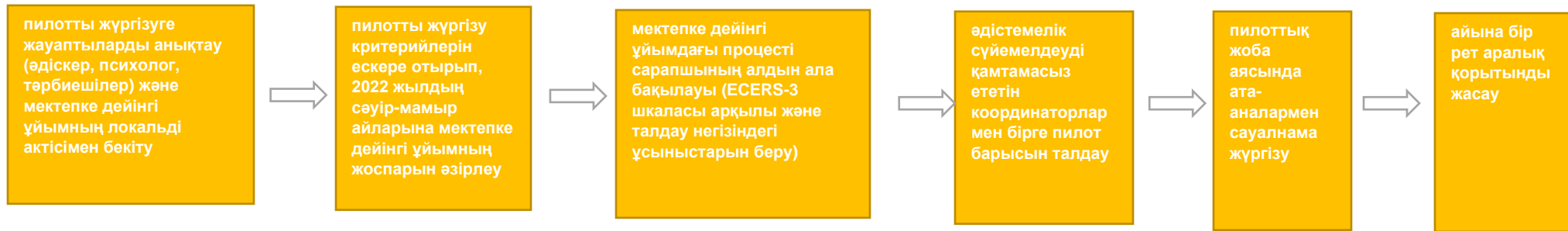
*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

- ECERS-3 шкаласының көмегімен сертификатталған сарапшылардың бақылауы;
- тәрбиешілердің бақылау парағы;
- әдіскерлердің бақылауы және кері байланысы;
- өңірлік әдіскердің сыртқы бағалауы.

Пилоттық жобаға қатысушы барлық балабақшалардың қадамдық іс-қимылдары Жол картасында көрсетілген.

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

Жол картасы

Орындалды	Қадам	Балабақша үшін іс-шаралар	Қосымша	Мерзімі және жалпы саны
☐	1-қадам	Топ, тәрбиешілер және пилотты өткізуге жауаптыларды анықтау	1-кесте	1-апта
☐	2-қадам	Тәрбиешілер әдіскерлермен бірге (өңірлік әдіскердің қатысуымен) 2 айға жұмыс жоспарын жасайды (күн режимімен бірге)		1-апта
☐	3-қадам	Эксперименттік және бақылау тобының ата-аналарымен сауалнама жүргізу	1-қосымша	1-апта
☐	4-қадам	ECERS-3 шкаласы бойынша бақылау нәтижесімен сарапшыдан ұсыныс алу		1, 2-апта
☐	5-қадам	Күнделікті жұмысы бойынша тәрбиешінің рефлексиясы	2-қосымша	Пилоттың 40 күнінде
☐	6-қадам	Әдіскердің бақылауы және тәрбиешіге әдістемелік қолдау көрсету	3-қосымша	Пилоттың 40 күнінде
☐	7-қадам	Балабақша командасының апталық талдауы және келесі аптаны жоспарлауы	4-қосымша	8 рет
☐	8-қадам	Сырттай бақылау арқылы кері байланыс беретін өңірлік әдіскермен жұмыс барысын талқылау	5-қосымша	Кемінде 4 рет
☐	9-қадам	Онлайн режимінде Балаларды ерте дамыту институты және барлық қатысушылармен бірге талдау жүргізу		Кемінде 8 рет (әр аптада)
☐	10-қадам	Қорытынды мәліметтерді жинау және ата-аналармен сауалнама жүргізу	6-қосымша	8-апта (бір рет)
☐	11-қадам	Бақылау парақтары, ата-аналармен сауалнама және тәрбиешілердің рефлексиясының талдауымен бірге Пилоттың қорытынды есебін дайындау		9-апта (бір рет)

*аралық қорытынды 2-6 мамыр аралығындағы аптада талқыланады

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

1-қосымша

Зерттеуге ақпараттандырылған келісім

Құрметті ата-ана!

Қазіргі уақытта Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі мектепке дейінгі білім беру сапасына ұлттық зерттеу жүргізуде, оның шеңберінде пилоттық жоба басталды.

Осы зерттеуге қатысу үшін мектепке дейінгі мекеме және сіздің балаңыз баратын топ таңдалды. Сәуір мен мамыр айларында сіздің балаңыздың тобында бағдарламамен екі тәрбиеші жұмыс істейді, бұл тәрбиешілерге баланың қызығушылығын көбірек қолдауға, оған жеке көңіл бөлуге және үйлесімді дамуына жағдай жасауға мүмкіндік беріледі.

Зерттеу топтағы екі тәрбиеші бір уақытта жұмыс жасағанда мектепке дейінгі білім сапасына, баланың әл-ауқаты мен көңіл-күйіне, оның дағдыларын дамытуға қаншалықты әсер ететінін анықтау үшін жүргізіледі. Бұл зерттеу өте маңызды және елдегі мектепке дейінгі білім беру саласындағы қажетті өзгерістерге негіз болатын деректерді жинауға мүмкіндік береді.

Біз баланың мінез-құлқындағы немесе дамуындағы барлық өзгерістер туралы (оң да, теріс те) деректерді жинауды жоспарлап отырмыз, Бұл ұсынылған шаралардың тиімділігін зерттеу, сарапшылардың бақылауы, тәрбиешілердің өз жұмысы туралы рефлексиясы арқылы бақыланады. Пилоттық жобаның маңызды құрамдас бөліктерінің бірі баламен жайлы жылы қарым-қатынас орнату, дамытушы орта құру, балаларға жеке көзқарас қалыптастыру жолымен балаларды жақсы дамыту және оқыту үшін халықаралық танылған тәсілдерді қолдану болады.

Жиналған барлық мәліметтер құпия болады, балалар туралы немесе сіз туралы жеке ақпарат, процестегі өзгерістердің тиімділігіне қатысты ұсыныс беруден басқа ешқандай мақсатта пайдаланылмайды деп кепілдік береміз. Сіздің жауаптарыңыз жобаға (тәрбиеші, психолог және әдіскер) және зерттеу тобына қатысатын балабақша қызметкерлеріне ғана қолжетімді болады.

Сауалнамаға қатысу ерікті болып табылады. Сіз сауалнамаға қатысудан бас тарта аласыз. Бұл сіздің балаңызға әсер етпейді. Сауалнама 10-15 минутты алады. Сауалнаманы толтырғаннан кейін педагогке қайтарыңыз. Зерттеуге байланысты туындаған кез-келген сұрақтар бойынша мына нөмірге хабарласа аласыз _____.

Зерттеу тобы

Ата-аналар үшін сауалнама

1. Балаңыздың аты-жөні

2. Сіз балаға кім болып келесіз?

Анасы

Әкесі

Басқа _____

3. Жалпы, сіздің балаңызда келесі салалардың бірінде қиындықтар бар деп ойлайсыз ба: эмоцияға берілуі, жинақтылық, мінез-құлық немесе басқа адамдармен тіл табысуы?

ЖОҚ

ИӘ – аздаған қиындық

ИӘ – біршама қиындық

ИӘ – өте ауқымды қиындық

4. Балаңызға келетін ең қолайлы сөзді таңдаңыз:

Менің балам әрқашан балабақшаға барғанды ұнатады

Менің балам кейде балабақшаға барғысы келмейді

Менің балам үшін балабақшаға бару өте қиын

Менің балам үнемі балабақшаға барғысы келмейді

5. Менің балам мен тәрбиешінің қарым-қатынасы

өте жылы	бейтарап	шеттетілген	суық
----------	----------	-------------	------

6. Менің балама көп жеке көңіл бөледі

Әрқашан	Жиі	Кейде	Сирек	Ешқашан
---------	-----	-------	-------	---------

7. Менің балама балабақшада

Көңілді	Қызықты	Жабырқайды	Ұнамайды
---------	---------	------------	----------

8. Менің балам балабақшада өткен күні туралы айтады

Үнемі және ықыласпен	Жиі, егер сұрасаң айтады	Сирек, қызықты күн болғанда	Ешқашан, балабақша туралы айтқан ұнамайды
----------------------	--------------------------	-----------------------------	---

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

9. Тәрбиешісі менің балам туралы, оның қызығушылықтары туралы көп ақпарат бере алады

Ешқашан	Сирек	Кейде	Жиі	Үнемі
---------	-------	-------	-----	-------

10. Балаңыздың балабақшадағы тәжірибесін сипаттауға сәйкес келетін барлық жауаптарды белгілеңіз

Менің балам өзін қауіпсіз және сенімді сезінеді

Менің балам өз балабақшасында бақытты

Менің балам бұл балабақшаға барғалы ашушаң болды

Менің балам тәрбиешісін жақсы көреді

Менің балам өзін балабақшада жалғыз және оқшау сезінеді

11. Балам көбіне келесілер туралы айтады

Бүгін оқыған нәрселері

Бүгін не ойнады

Серуенде қалай жүрді

Қандай кітаптар оқылды

Өз нұсқаңыз _____

12. Мен өзімді сезінемін (сәйкес келетін барлық жауаптарды белгілеңіз):

Менің баламға көбірек көңіл бөлу керек

Менің балам балабақшада көбірек ойнауы керек

Менің балам балабақшада көбірек серуендеуі керек

Менің балама балабақшада көбірек көмек қажет

Менің балам балабақшада көбірек қарым-қатынасты қажет етеді

Менің балам үшін бәрі жеткілікті

Өз нұсқаңыз _____

13. Балаңыздың балабақшадағы күнделікті өмірі туралы тағы немен бөліскенді қалайсыз ?

2-қосымша

Тәрбиеші жұмысының апталық рефлексиясы (күнделікті жазып және қосып отырады, апта соңында толықтырылады)

1. Таңертең балалар тез қалып, топқа оңай қалыптаса ма?

Қиналып келетін балаларға көмектесу үшін мен не істей аламын?

2. Менің тобымда әрбір бала не жасағысы келетінін мен білемін бе?

Балаларды қалай жақынырақ танысам болады?

3. Балалардың ойындарын немесе өздері таңдаған іс-әрекетін аяқтауға, ойындары қанғанша ойнауға уақыт жеткілікті ме, әлде мен сабақ өту үшін оны жиі бұзамын ба?

Ойын барысын бұзбау үшін мен кестені қалай өзгертсем болады?

4. Балалар таңертең келгенде, мен олардың көңіл-күйіне мән беремін бе?

Мен қалай балалардың көңіл-күйін ескеріп, назар аудара аламын?

5. Біз оқу сабағына ауысқанда балалардың көңіл-күйі түсе ме?

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

Балалардың көңіл-күйі түспеу үшін не істей аламын?

6. Балаларға ойынға уақыт берілгенде, олар қуана ма?

Мен оқытуды ойын процесімен қалай кіріктіре аламын?

7. Балалар бір-бірімен жиі төбелесіп, келіспей қала ма?

Балалардың арасында мейірімділікті таратып, жылы қарым-қатынас орнату үшін мен не істей аламын?

8. Мен ӘРБІР балаға жеткілікті көңіл бөлемін бе?

Мен күнделікті, балалардың әрқайсына жеке көңіл бөлу үшін не істеуім керек?

9. Балалар ережелері және кейіпкерлері бар, белсенді әрі қиын рөлдік ойындарды бастайды

Мен балаларға ойнауды үйрету үшін не істеуім керек?

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

10. Балалар өздерінің қажеттіліктері мен мәселелерін маған еркін айта алады?

Ұялшақ және көп сөйлемейтін балалардың менімен еркін қарым-қатынас жасауы үшін не істеуім керек?

11. Балалардың өз дербестігін көрсетуіне мүмкіндік жеткілікті ме?

Балалардың өз дербестігін қолдау үшін мен не істей аламын?

12. Балалардың өз бастамашылдығын көрсетуіне мүмкіндік бар ма?

Балалардың бастамасын қолдау үшін мен не істеуім керек?

13. Күн бойы балалардың өз таңдауын жасауына мүмкіндік бар ма? Қандай?

Мен қалай оларға көбірек таңдау бере аламын?

14. Балалар топтағы өзгерістерге қалай қарайды ?

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

15. Күнделікті мен жұмсайтын уақыт (орта есеппен):

_____ балалармен ойынға

_____ тәжірибелік сабаққа

_____ ұйымдастырылған оқу қызметіне

_____ жазбаша есепке (рефлексияға)

3-қосымша

Топтағы жұмысты әдіскердің бақылауы (топтағы күнделікті бақылау негізінде)

1. Балалардың тәрбиешімен / құрдастарымен қарым-қатынасы қолайлы ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

2. Педагог бұл үшін жағдай жасады ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

3. Балалар командада жұмыс істеді ме?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

4. Тәрбиеші командада жұмыс істеу үшін жағдай жасады ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

5. Балалар бастама көтерді ме?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

6. Педагог балалардың бастамасын көрсету үшін жағдай жасады ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрсініз?

7. Педагог балалардың тәуелсіздігін (дербестігін) көрсету үшін жағдай жасады ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрсініз?

8 Балалар таңдау жасады ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрсініз?

9. Балаларға қарым-қатынас ортасы қолайлы ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрсініз?

10. Педагог бұл үшін жағдай жасады ма?

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

11. Тәрбиешілерге бірге жұмыс істеу ыңғайлы ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

12. Тәрбиешілер пәндік-кеңістіктік ортаны тиімді қолдана ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

13. Балалардың балабақшадағы қоршаған ортасы бай, мазмұнды ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

14. Тәрбиешілер қанша уақыт жұмсайды:

- балалар бастамашылық еткен белсенділік _____

- тәрбиешілер бастамашылық еткен белсенділік _____

15.

Бақылау негізінде аптасына бір рет толтырылады

1. Балалардың іс-әрекетінде өзгеріс байқала ма? Қандай?

2. Тәрбиешінің іс-әрекетінде өзгеріс байқала ма? Қандай?

3. Топтағы атмосфера өзгерді ме?

4. Тәрбиешіде қандай қиындық туындады?

5. Жұмыс сапасын жақсарту үшін мен оларға қандай әдістемелік көмек ұсына аламын?

4-қосымша

Келесі аптаның жоспары (бақылау мен қорытынды негізінде барлық команда мүшелері толтырады)

1. Тәрбиешілердің қандай қиындықтары бар?

2. Олардың жұмысын жақсарту үшін не істеу керек?

3. Тәрбиешілер мен әдіскер балалардың қандай қиындықтарын атап өтті?

4. Бұл мәселелерді шешу үшін не істеуге болады?

5. Жұмыста не ыңғайсыз болды?

6. Ыңғайлы болу үшін жұмыста нені өзгерту керек?

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

7. Қосымша түсініктемелер

[illegible]

5-қосымша
Өңірлік әдіскердің бақылау парағы
(апта сайын толтырылады)

1. Балаларға тәрбиешімен / құрдастарымен қарым-қатынас қолайлы ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдіңіз?

2. Педагог бұл үшін жағдай жасады ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдіңіз?

3. Балалар командада жұмыс істеді ме?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдіңіз?

4. Тәрбиеші командада жұмыс істеу үшін жағдай жасады ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдіңіз?

5. Балалар бастама көтерді ме?

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

6. Педагог балалардың бастамасын көрсету үшін жағдай жасады ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

7. Педагог балалардың тәуелсіздігін (дербестігін) көрсету үшін жағдай жасады ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

8 Балалар таңдау жасады ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

9. Балаларға қарым-қатынас қолайлы ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдiңiз?

10. Педагог бұл үшін жағдай жасады ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрсініз?

11. Тәрбиешілерге бірге жұмыс істеу ыңғайлы ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрсініз?

12. Тәрбиешілер пәндік-кеңістіктік ортаны тиімді қолдана ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрсініз?

13. Балалардың балабақшадағы қоршаған ортасы бай, мазмұнды ма?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрсініз?

14. Балабақша әдіскері тәрбиешілерге жеткілікті қолдау көрсете ме?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрсініз?

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдіңіз?

ИЯ / ЖОҚ мұны қалай түсіндіңіз/көрдіңіз?

*зерттеу БМҚ жүзеге асыру аясында Балаларды ерте дамыту институтымен әдістемелік сүйемелденуде